

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w przedmiocie wniosku B. T. o stwierdzenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu jako osoba wykonująca działalność artystyczną w okresie od 25.11.1968 r. do 1.01.1990 r. oraz wyliczenie do uregulowania należności z tytułu składek we wskazanym okresie:

1. odmówił wszczęcia postępowania za okres od 25.11.1968 r. do 31.01.1987 r.
2. uznał, iż B. T. podlegał w okresie od 01.02.1987 r. do 31.12.1990 r. zaopatrzeniu emerytalnemu twórców i stwierdził, że składki za wskazane okresy uległy przedawnieniu.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją z 18.10.2010 r. Komisja do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego orzekła, że od 25.11.1968 r. B. T. rozpoczął działalność artystyczną jako muzyk (gitara).

Decyzją z 3.08.2017 r. II Oddział w P. Inspektorat w K. stwierdził, że z tytułu prowadzenia działalności artystycznej B. T. podlega zaopatrzeniu emerytalnemu twórców od 1.07.1974r. do 31.03.1975r., od 1.06.1975r. do 30.09.1975r., od 1.04.1976r. do 31.01.1987r. oraz, że składki za wskazane okresy uległy przedawnieniu. Od niniejszej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie. Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 18.04.2018 r. sygn. akt VIII U 2109/17 oddalił odwołanie wnioskodawczy od ww. decyzji. Tym samym decyzja jest prawomocna.

Ponadto decyzją z 13.07.2018 r. I Oddział w Ł. odmówił wszczęcia postępowania o naliczenie składek z tytułu działalności artystycznej za okres od 25.11.1968 r. do 31.12.1973 r. W tej sprawie trwa postępowanie przed sądem wskutek złożonego przez wnioskodawcę odwołania.

W dniu 10.01.2019 r. wnioskodawca wystąpił o wydanie decyzji stwierdzającej, że podlega ubezpieczeniu społecznemu jako osoba wykonująca działalność artystyczną w okresie od 25.11.1968 r. do 1.01.1990 r. oraz wyliczenie do uregulowania należności z tytułu składek we wskazanym okresie. Do wniosku nie przedłożono nowych dokumentów, które potwierdzałyby wykonywanie działalności artystycznej od 01.02.1987 r. do 1.01.1990 r. (poprzedni bowiem okres od 25.11.1968 r. do 31.01.1987 r. został już rozstrzygnięty przez ZUS), zatem oddział przeprowadził szczegółową analizę dokumentów dotychczas zgromadzonych, a dotyczących przebiegu działalności artystycznej.

Po przeprowadzonej analizie pismem z 29. 01.2019 r. oddział powiadomił wnioskodawcę o zakończeniu postępowania wyjaśniającego i jednocześnie o możliwości czynnego w nim udziału, poprzez składanie wyjaśnień i dokumentów.

W dniu 7.02.2019 r. wnioskodawca złożył wyjaśnienia a w pismach z 6.02.2019 r. i 27.01.2019 r. wnioskodawca wyjaśnił, że był muzykiem estradowym i grał od 1960 r. do sylwestra 1990 r., pomimo że wcześniej deklarował koniec kariery artystycznej z końcem 1987 r.

Do pism wnioskodawca załączył :

- oświadczenie Wójta Gminy W. G. S. z 6.02.2019 r., z którego wynika, że po osiedleniu się w W. wnioskodawca założył zespół muzyczny i grał na imprezach okolicznościowych w latach 1985-1990;
- oświadczenie P. K. z 6.02.2019 r. zgodnie z którym wnioskodawca grał z nim w zespole muzycznym w latach 1980 - 1990 oraz oświadczenie M. E. zamieszkałego w Ł., ul. (...), że grali Panowie razem na imprezach okolicznościowych

w latach 1989-1990. Wnioskodawca złożył również umowy potwierdzające wykonywanie działalności artystycznej po 31.01.1987 r. tj. umowy z 25.04.1987 r., z 8.05.1987 r., 13.07.1987 r. i z 4.11.1987 r.

Ponadto ubezpieczony przedłożył zestawienie uroczystości jakie obsługiwał w ramach swojej działalności artystycznej w latach 1988,1989 i 1990.

Na podstawie przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów oraz w świetle złożonych przez niego oświadczeń oddział stwierdził, że z tytułu działalności artystycznej po dniu 31.01.1987r. B. T. podlega zaopatrzeniu emerytalnemu twórców w okresie od 1.02.1987 r. do 31.12.1990 r.

Ponadto organ rentowy stwierdził iż zgodnie z obowiązującymi przepisami, art. 8 ust. 9 art. 36 ust. 4a art. 47 ust. 1 pkt. 1 , ust. 1a, art. 109 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019r., poz. 300), art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1973r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1983r. Nr 31, poz. 145 ze zm.), § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.12.1973r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1974r. Nr 1, poz. 1 ze zm.), warunkiem uzyskania przez wnioskodawcę ewentualnych świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego twórców w związku z otrzymaną decyzją było opłacenie przez ubezpieczonego składek.

Z dokumentów zgromadzonych w sprawie wynika, że decyzję Komisji do Spraw (...) Emerytalnego (...) przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego wnioskodawca uzyskał na swój wniosek w październiku 2010 r. Kolejną decyzją z 27.04.2017 r. Nr 36. (...), Komisja postanowiła nie zmieniać decyzji ostatecznej wydanej przez Komisję do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 18.10.2010 r. Nr 36. (...). Decyzja ta została wydana również na wniosek ubezpieczonego w zakresie zmiany terminu rozpoczęcia działalności artystycznej. Tym samym w ocenie organu rentowego nie można uznać, że jest to nowa decyzja określająca okres prowadzenia przez wnioskodawcę działalności artystycznej. W konsekwencji do ustalenia okresu ubezpieczenia należy brać pod uwagę decyzję z 18.10.2010 r., która jest decyzją ostateczną.

Ustalenie zatem okresów, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu jako artysta pozostaje bez wpływu na obowiązek opłacania składek za ten okres, z uwagi na przedawnienie okresu, w którym składki te słały się wymagalne.

Zgodnie z przepisami art. 35 i 36 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji finansowaniu ubezpieczeń społecznych składki a ubezpieczenie społeczne twórców nie opłacone w terminie uległy przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna.

Organ rentowy wskazał, iż twórca jak każdy płatnik składek na ubezpieczenia własne, winien zgłosić się do ubezpieczeń w czasie prowadzenia działalności oraz opłacić należne składki w czasie prowadzenia działalności, kiedy były one wymagalne. Jeśli twórca zaniechał tego zgłoszenia, także wskutek zaniedbania wystąpienia w odpowiednim czasie do Komisji, to musi się liczyć z upływem terminów przedawnienia i brakiem możliwości opłacenia składek za okresy przedawnione. Organ rentowy stwierdził przy tym, że orzeczenia Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, ustalające termin rozpoczęcia działalności twórczej po ponad 30 latach od rozpoczęcia tej działalności, nie mają już żadnego znaczenia prawnego dla ustalenia obowiązku opłacania składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego, gdyż składki uległy przedawnieniu. Orzeczenia takie wydawane są w aktualnym stanie prawnym, a obecnie obowiązujące regulacje nie stanowią podstawy prawnej dla obowiązku opłacania składek w latach siedemdziesiątych, aż do końca 1998 r. - art. 109 ustawy systemowej. Ubezpieczenie wnioskodawcy powstało z mocy prawa na podstawie przepisów obowiązujących w czasie prowadzenia działalności. To rzeczą ubezpieczonego było zadbanie o wydanie orzeczenia przez komisję w momencie rozpoczynania działalności i terminowe regulowanie należności składkowych. Znajduje to potwierdzenie w orzecznictwie sądowym (np. wyrok Sądu Najwyższego z 2 marca 2017 r. ,

sygn. akt III AUa 534/16).

/decyzja – k. 79-83 akta ZUS/

Od powyższej decyzji odwołanie złożył w dniu 29 kwietnia 2019 roku B. T. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił naruszenie:

- art. 35 i 36 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych - przez uznanie, że składki za okres działalności twórczej ubezpieczonego uległy przedawnieniu;

- art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin w zw. z art. 83 ust. 1 pkt 2, art. 109, art. 8 ust. 7, ust. 8 i ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - przez odmowę ustalenia podlegania B. T. ubezpieczeniu, społecznemu jako osoba wykonująca działalność artystyczną w okresie od dnia 25 listopada 1968 r. do dnia 1 stycznia 1990 oraz odmowę naliczenia składek za wskazany okres.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez:

- nakazanie Organowi rentowemu wszczęcia postępowania w przedmiocie merytorycznego rozpoznania wniosku B. T. z dnia 10 stycznia 2019 r. o wydanie decyzji stwierdzającej, że B. T. pod ubezpieczeniu społecznemu jako osoba wykonująca działalność artystyczną okresie od dnia 25 listopada 1968 r. do dnia 31 stycznia 1987 r.;

- nakazanie Organowi rentowemu wyliczenia należności B. T.: tytułu składek za okres podlegania zaopatrzeniu emerytalnemu twórców;

Nadto zasądzenie od Organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu, w kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska odwołujący podniósł, iż nie może otrzymać merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom z tytułu wykonywania działalności artystycznej i opłacenia należności z tytułu składek mimo, iż w przypadku innego twórcy W. O. znajdującego się w analogicznej sytuacji faktycznej i prawnej ZUS doszedł do wniosków odmiennych i nie orzekł jak w przypadku wnioskodawcy, iż należności z tytułu składek uległy przedawnieniu i wezwał do ich opłacenia.

Ponadto w ocenie odwołującego instytucja przedawnienia, o której mowa w art. 35 i 36 ww ustawy działa w interesie zobowiązanego do zapłaty składek tym samym ZUS z urzędu nie może z urzędu naliczać składek i egzekwować ich zapłaty. Niemniej jednak w przedmiotowym przypadku to ubezpieczony samodzielnie wystąpił o naliczenie składek tym samym skutecznie zrzekł się zarzutu przedawnienia.

/ odwołanie k. 304 v./

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 29 maja 2019 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując argumentację tożsamą jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 6-7v/.

W toku procesu wnioskodawca wypowiedział pełnomocnictwo reprezentującemu go pełnomocnikowi.

/ oświadczenie k. 49/

Pismem procesowym z dnia 22.01.2020 r. wnioskodawca wskazał na fakt zagubienia przez oddział ZUS w K. decyzji Komisji do spraw zaopatrzenia emerytalnego twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 39.166/49/10z dnia 18.10.2010 r. i wniósł o wypłatę zaległej emerytury wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15.12.2010 r/ oraz zapłatę przez ZUS zadośćuczynienia za poniesione koszty i lata gehenny związane z dochodzeniem należnych świadczeń.

/ pismo k. 51/

Na rozprawie w dniu 28 stycznia 2020 r. wnioskodawca wskazał iż domaga się przekazania sprawy ponownie do ZUS nadto o zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 300.000 -400.000 złotych.

/ stanowisko procesowe wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 28 stycznia 2020 00;03;26 -00;06;48/

Pismem z dnia 28.02.2020 r. organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko procesowe zgłoszone w procesie.

/ pismo k. 71/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

B. T. urodził się (...).

/bezsporne/

W dniu 18 października 2010 roku Komisja do spraw zaopatrzenia emerytalnego twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydała decyzję nr (...).166/49/10, zgodnie z którą ustalono, że wnioskodawca od 25 listopada 1968 roku rozpoczął działalność artystyczną jako muzyk (gitara).

/bezsporne, kopia decyzji k. 57 adnotacja o sprostowaniu k. 33 akt ZUS/

W dniu 27 kwietnia 2017 roku Komisja do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydała decyzję nr (...).166/49/10, zgodnie z którą postanowiono nie zmieniać decyzji ostatecznej wydanej przez Komisję z dnia 18 października 2010 roku nr 39.166/49/10.

/decyzja – k. 37 akta ZUS/

Decyzją z dnia 9 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. – Inspektorat w K. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury . Wydając przedmiotową decyzję organ nie uwzględnił okresów wykonywania przez wnioskodawcę działalności artystycznej, zaznaczając brak zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń jako prowadzącego działalność artystyczną.

/ bezsporne/

Decyzją z dnia 31 grudnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. – Inspektorat w K. odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia prawa do emerytury w sprawie zakończonej prawomocną decyzją z dnia 9 marca 2010 r. wskazując, iż wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów i nie wskazał na nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń. W uzasadnieniu decyzji podniesiono iż przedstawiona przez wnioskodawcę Decyzja Komisji do spraw zaopatrzenia emerytalnego twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 października 2010 roku, stwierdzającą, że wnioskodawca od 25 listopada 1968 roku rozpoczął działalność artystyczną jako muzyk, pozostaje bez wpływu na kształt decyzji i prawo do świadczenia bowiem zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 9 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wykonywanie działalności twórczej lub artystycznej na obszarze Państwa Polskiego: objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składki na ubezpieczenie społeczne lub w których ubezpieczony był zwolniony od opłacania składki – uwzględnia się na podstawie potwierdzenia przez organ rentowy faktu opłacania składek; przypadającej przed dniem 1.01.1974 r. uznane przez Komisję do spraw Zaopatrzenia

emerytalnego (...), działająca przy ministrze do spraw kultury, pod warunkiem że twórca lub artysta opłacał składki na ubezpieczenie społeczne po dniu 31 grudnia 1973 r. uwzględnia się na podstawie decyzji wskazanej komisji. Tymczasem w przypadku ubezpieczonego brak było zgłoszenia do ubezpieczenia z tytułu wykonywanej działalności artystycznej.

/ bezsporne , kopia decyzji k. 60/

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., Inspektorat w K., stwierdził, że z tytułu działalności twórczej (artystycznej) B. T. podlega:

- od 1 lipca 1974 roku do 31 marca 1975 roku;

- od 1 czerwca 1975 roku do 30 września 1975 roku;

- od 1 kwietnia 1976 roku do 31 stycznia 1987 roku – zaopatrzeniu emerytalnemu twórców i stwierdzono, że składki za wskazane okresy uległy przedawnieniu. W decyzji tej organ rentowy nie uwzględnił jako okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym okresu przed dniem 1 stycznia 1974 roku, tj. przed dniem wejścia w życie ustawy, ze względu na niespełnienie przesłanek wynikających z ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin.

/ bezsporne/

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt VIII U 2109/17, po rozpoznaniu sprawy z odwołania B. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w P., z dnia 3 sierpnia 2017 roku, oddalił odwołanie wnioskodawcy.

/ bezsporne/

Decyzją z dnia 13 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wszczęcia postępowania w sprawie z wniosku B. T. z dnia 5 czerwca 2018 roku o naliczenie składek z tytułu działalności artystycznej za okres od 25 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1973 roku jako niedopuszczalnego.

/ bezsporne /

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie Sygn. akt VIII U 1937/18 oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 13 lipca 2018 roku.

/ bezsporne/

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19.11.2019 r. sygn. akt III AUa 337/19 oddalił apelację wnioskodawcy od przedmiotowego wyroku.

/bezsborne/

W dniu 10.01.2019 r. wnioskodawca wystąpił do ZUS o wydanie decyzji stwierdzającej, że podlega ubezpieczeniu społecznemu jako osoba wykonująca działalność artystyczną w okresie od 25.11.1968 r. do 1.01.1990 r. oraz wyliczenie do uregulowania należności z tytułu składek we wskazanym okresie.

/ wniosek k. 39-41 akt ZUS/

W konsekwencji powyższego wydano zaskarżoną decyzję.

/ decyzja k. – k. 79-83 akta ZUS/

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumentację z akt organu rentowego oraz dokumentację przedłożoną w toku procesu przez wnioskodawcę. Wiarygodność przedłożonej w sprawie dokumentacji nie została zakwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy uznał za spójny i kompletny, a przez to mogący stanowić podstawę prawdziwych ustaleń w sprawie. Stan faktyczny w sprawie jest niesporny między stronami, organ rentowy nie kwestionował wskazanego w decyzji Komisji okresu działalności artystycznej.

Sąd uznał iż złożona w procesie dokumentacja dotycząca kwestii podlegania ubezpieczeniom przez innego twórcę W. O. (2) pozostaje bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia. Prawdliwość decyzji Wydawanych przez ZUS w przypadku ich zaskarżenia oceniana jest bowiem indywidualnie, zatem kształt innego orzeczenia dotyczącego innego podmiotu choćby w sprawie analogicznej nie może determinować rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej. Dodatkowo wskazać należy, iż spór w sprawie sprowadzał się nie tyle do kwestionowania okoliczności faktycznych, które w zasadzie były bezsporne lecz co do prawnej oceny kwestii podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym w zakresie wykonywanej działalności artystycznej oraz obowiązku zapłaty składek z tego tytułu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

W zakresie zadania wszczęcia postępowania co do ustalenia iż B. T.

podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności artystycznej od dnia 25 listopada 1968 roku do 31 stycznia 1987 r. wskazać należy, że w tym przedmiocie już uprzednio zostały wydane decyzje organu rentowego z dnia 3 sierpnia 2017 roku i z dnia 13 lipca 2018 roku.

Podkreślenia wymaga, iż w decyzji z dnia 3 sierpnia 2017 roku okres od dnia 25 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1973 roku nie został uwzględniony jako okres podlegania ubezpieczeniom społecznym ze względu na niespełnienie przesłanek wynikających z ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin. W pozostałym zakresie, tj. po wejściu w życie powyższej ustawy w dniu 1 stycznia 1974 roku, organ rentowy stwierdził, że B. T. podlega ubezpieczeniom społecznym w wymienionych okresach i że składki na ubezpieczenie społeczne z tego tytułu uległy przedawnieniu. Niniejsza decyzja stała się prawomocna, ponieważ wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Natomiast decyzją z dnia 13 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wszczęcia postępowania w sprawie z wniosku B. T. z dnia 5 czerwca 2018 roku o naliczenie składek z tytułu działalności artystycznej za okres od 25 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1973 roku jako niedopuszczalnego. Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie sygn. akt VIII U 1937/18 oddalił odwołanie wnioskodawcy od ww. decyzji. Z kolei Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19.11.2019 r. sygn. akt III AUa 337/19 oddalił apelację wnioskodawcy od przedmiotowego wyroku. Tym samym i ta decyzja jest prawomocna.

Mając powyższe na uwadze w ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek podstaw do czynienia ustaleń w zakresie podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom z tytułu wykonywania działalności artystycznej w okresie od dnia 25 listopada 1968 roku do 31 stycznia 1987 r. wiążącymi są bowiem tym zakresie prawomocne rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 18 kwietnia 2018 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 2109/17 i z dnia 24 stycznia 2019 roku w sprawie sygn. akt VIII U 1937/18 podtrzymane rozstrzygnięciem z dnia 19.11.2019 r. sygn. akt III AUa 337/19.

Zgodnie z art. 365 § 1 k. p. c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i Sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Moc wiążąca orzeczenia sądu, o której mowa w art. 365 Kodeksu postępowania cywilnego, charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się do faktu istnienia orzeczenia, drugi zaś, przejawia się w mocy wiążącej, jako określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia. Istota mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia sądu wyraża się w tym, że także inne sądy, inne organy państwowe, a w przypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby, muszą brać pod uwagę fakt istnienia i treść prawomocnego orzeczenia sądu. Choć, co do zasady, nie wiążą sądu cywilnego ustalenia i oceny dokonane w uzasadnieniu wyroku innego sądu cywilnego, nie uzasadnia to jednak ignorowania stanowiska zajętego przez Sąd cywilny w uzasadnieniu sprawy. W praktyce oznacza to, że moc wiążąca prawomocnego orzeczenia zapadłego między tymi samymi stronami w nowej sprawie o innym przedmiocie polega na zakazie dokonywania ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z osądzoną sprawą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - I Wydział Cywilny z dnia 10 lipca 2017 r., I ACa 65/17, Legalis nr 1657106).

Rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami inny spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym, wcześniejszym wyroku. Zatem w kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być ona już ponownie badana. Związanie orzeczeniem oznacza więc zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego. Związanie treścią prawomocnego orzeczenia oznacza nakaz przyjmowania przez podmioty wymienione w art. 365 § 1 k. p. c., że w objętej orzeczeniem sytuacji faktycznej, stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z sentencji wiążącego orzeczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - V Wydział Cywilny z dnia 21 marca 2018 r., V ACa 823/16, Legalis nr 1814834).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy związany jest prawomocnym wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 2109/17 i z dnia 24 stycznia 2019 roku w sprawie sygn. akt VIII U 1937/18. Tym samym Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie nie jest uprawniony ani władny do dokonania odmiennych ustaleń niż przyjęte w sentencjach wskazanych rozstrzygnięć. Skoro zatem prawomocnie orzeczono o okresach podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wnioskodawcę i o należnych za te okresy składkach to niedozwolone jest czynienie w tej materii jakichkolwiek ustaleń. Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą sprawę, będąc związany prawomocnymi wyrokami, przyjął iż wnioskodawca podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności artystycznej w okresach wskazanych w decyzji organu rentowego z dnia 3 sierpnia 2017 roku. Konsekwencją powyższego jest również stwierdzenie co do niedopuszczalności naliczenia składek za sporny okres zarówno z uwagi na ich przedawnienie za okresy od 1 lipca 1974 roku do 31 marca 1975 roku; od 1 czerwca 1975 roku do 30 września 1975 roku; od 1 kwietnia 1976 roku do 31 stycznia 1987 roku, jak i fakt braku podlegania ubezpieczeniom od 5 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1973 roku.

Natomiast w zakresie stwierdzenia w zaskarżonej decyzji że wnioskodawca z tytułu działalności artystycznej podlega w okresie 01.02.1987 do 31.12.12.1990 zaopatrzeniu emerytalnemu twórców i że składki za wskazane okresy uległy przedawnieniu, brak jakichkolwiek podstaw do kwestionowania jego prawidłowości.

Na podstawie obowiązującego od 1 stycznia 1999r. art. 109 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020r., poz. 266) składki na ubezpieczenie społeczne należne za okres do dnia 31 grudnia 1998r. płatnicy składek są zobowiązani rozliczać i opłacać na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1973r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1983r. Nr 31, poz. 145 ze zm.) osoby wykonujące działalność twórczą, zwane dalej "twórcami" i ich rodziny od 01.01.1974r. miały prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów ustawy. Z obowiązkiem podlegania zaopatrzeniu emerytalnemu twórców wiązał się obowiązek opłacenia składek na to zaopatrzenie.

Stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.12.1973r. w sprawie

wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1974r. Nr 1, poz. 1 ze zm.) dla twórcy wykonującego działalność twórczą w dniu wejścia w życie ustawy obowiązek opłacania składki powstawał z dniem 1 stycznia 1974r. Ustanie obowiązku opłacania składek na zaopatrzenie emerytalne twórców mogło nastąpić np. z powodu zaprzestania wykonywania działalności twórczej, bądź podjęcia przez twórcę pracy, z tytułu której został objęty przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

W myśl art. 8 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uznanie działalności za twórczą lub artystyczną i ustalenie daty jej rozpoczęcia następuje w formie decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającej przy ministrze właściwym do spraw kultury.

Zgodnie z art. 36 ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych twórcy i artyści dokonują w ciągu 7 dni od dnia otrzymania decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców ustalającej datę rozpoczęcia wykonywania działalności twórczej lub artystycznej.

Jednocześnie zgodnie z art. 47 ust. 1a powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych twórcy i artyści przesyłają deklaracje rozliczeniowe i imienne raporty miesięczne oraz opłacają składki za okresy wykonywania działalności twórczej lub artystycznej przed dniem wydania decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców w terminie opłacania składek za miesiąc, w którym otrzymali decyzję.

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby fizyczne opłacające składki wyłącznie za siebie opłacają składki za dany miesiąc nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca.

Tym samym niewątpliwie warunkiem uzyskania przez wnioskodawcę ewentualnych świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego twórców w związku z otrzymaną decyzją Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców ustalającej datę rozpoczęcia wykonywania działalności twórczej lub artystycznej było opłacenie składek.

Przy tym na gruncie rozpoznawanego przypadku rozstrzygającą była decyzja Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 18 października 2010 r. jako decyzja ostateczna. Decyzja komisji z 27.04.2017 r. pozostawała bowiem bez wpływu na jej ostateczny kształt.

Jednocześnie wskazać należy –czego zdaje się nie zauważać odwołujący domagając się nakazania organowi rentowemu wyliczenia jego należności z tytułu składek za okres podlegania zaopatrzeniu społecznemu emerytalnemu twórców za cały okres działalności artystycznej potwierdzony decyzją Komisji, iż obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne wstecz przez artystów i twórców ustanowiony powyższymi przepisami nie jest niczym nieograniczony.

Zgodnie z przepisami art. 35 i 36 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji finansowaniu ubezpieczeń społecznych składki a ubezpieczenie społeczne twórców nie opłacone w terminie uległy przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna. Natomiast w świetle w świetle obecnie obowiązującego art. 24 ust. 4 ustawy o systemie należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat licząc od dnia w którym stały się wymagalne. Przedawnienie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne powoduje wygaśnięcie zobowiązania z tego tytułu w całości lub w części zgodnie z art. 59 § 1 pkt 9 ustawy z dnia 26 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 ustawy o systemie. /por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 12 lutego 2010 r. II UK 181/09 Legalis Numer 317031/ Wygaśnięcie zobowiązania składkowego powoduje zaś, że płatnik składek nie jest już zobowiązany do zapłaty składki, a organ rentowy, nie mając tytułu prawnego, nie jest uprawniony do jej pobierania.

Upływ terminu przedawnienia zobowiązania składkowego wyznacza granicę czasową, poza którą niemożliwą staje się egzekucja zobowiązania podatkowego, a jego dobrowolne uiszczenie powoduje powstanie nadpłaty (por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 10 grudnia 2008 r., (...) SA/WA (...)). Z tej przyczyny płatnik składek nie ma możliwości zrzeczenia się przedawnienia zobowiązania składkowego. Stąd też płatnik nie może domagać się od organu rentowego, aby przyjął od niego przedawnione składki, nawet jeśli tak to uczynił wobec innych twórców i artystów. Zasada równego traktowania obywateli przez władze publiczne funkcjonuje w granicach obowiązującego prawa, a nie wbrew niemu./ por powoływane orzeczenie z dnia 12 lutego 2010 r. II UK 181/09/

W konsekwencji przypadku należności z tytułu składek po upływie terminu przedawnienia nie ma możliwości ich dochodzenia ani wbrew zapatrywaniom odwołującego przyjmowania wpłat na ich poczet. W konsekwencji tego stanu rzeczy w przedmiotowej sprawie ustalenie okresów, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu jako artysta pozostaje bez wpływu na obowiązek opłacania przez ubezpieczonego składek za ten okres, z uwagi na przedawnienie okresu, w którym składki te słały się wymagalne.

Jednocześnie brak podstaw do przyjęcia, że ustawodawca poprzez dodanie po art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przepisu ustępu 1a zamierzał umożliwić twórcom, których obowiązek ubezpieczenia ustał przed wejściem w życie nowego systemu ubezpieczeń, jednorazowe zapłacenie składek na ubezpieczenia emerytalne za okresy sprzed 1 stycznia 1999 r., które uległy przedawnieniu co zdaje się sugerować skarżący. Przyjęcie takiej wykładni tego przepisu prowadziłoby do naruszenia art. 2a ustawy systemowej, wyrażającego zasadę równego traktowania ubezpieczonych w zakresie warunków ubezpieczenia i obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia. Wszyscy ubezpieczeni będący płatnikami składek na własne ubezpieczenia mają obowiązek zgłaszania się do ubezpieczeń społecznych w czasie prowadzenia działalności, z którą związane jest ubezpieczenie i obowiązek opłacania składek. Wyjątek ustanowiony w art. 47 ust. 1 a ustawy systemowej związany jest z tym, że gdy chodzi o twórców, to zazwyczaj rozpoczęcie działalności twórczej wyprzedza wydanie decyzji przez Komisję określoną wyżej. Nie oznacza to jednak, że w przypadku zgłoszenia się ubezpieczonego do Komisji o wydanie decyzji po zakończeniu działalności będzie skutkowało możliwością jednorazowego zapłacenia składek za cały okres objęty ubezpieczeniem, gdyż data wymagalności składek kończy się z dniem ustania ubezpieczenia, to jest zaprzestania prowadzenia działalności. Twórca rozpoczynając działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia zobowiązany jest do niezwłocznego zwrócenia się do Komisji, o której mowa wyżej i bieżącego opłacania składek w czasie prowadzenia działalności twórczej. Twórca, tak jak i inna osoba prowadząca działalność gospodarczą, która zaniecha zgłoszenia się do ubezpieczeń we właściwym czasie musi liczyć się z biegiem terminów przedawnienia i brakiem możliwości zapłacenia składek za okresy przedawnione./por. Wyrok

Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 grudnia 2015 r. III AUa 544/15 Legalis Numer 1487731, III AUa 1270/11 - wyrok SA Łódź z dnia 24-07-2012/ Przepis art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), dodany przez art. 1 pkt 25 lit. b ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1256 ze zm.), zmieniającej tę ustawę z dnia 30 grudnia 1999 r., nie dotyczy osób, których okresy działalności twórczej przypadają w całości przed wejściem w życie tej ustawy i które podlegając obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (t.j. Dz.U. z 1983 r. Nr 31, poz. 145 ze zm.), nie zgłosiły się do ubezpieczeń emerytalnych pod rządami tej ustawy. /III AUa 1270/11 - wyrok SA Łódź z dnia 24-07-2012/ Ustanowiony w przepisie art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) wyjątek od zasady comiesięcznego przekazywania do ZUS składek na ubezpieczenia społeczne (art. 47 ust. 1 powyższej ustawy) dotyczy tych twórców i artystów, którzy uzyskali decyzję Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Sztuki po rozpoczęciu działalności twórczej i którzy mogą za cały okres przypadający przed wydaniem decyzji jednorazowo zapłacić składki. Realizacja tego niewątpliwego przywileju ustawowego dla owej grupy ubezpieczonych jest jednak możliwa tylko pod warunkiem, że są to składki należne, a więc nieprzedawnione. Twórca, jak każdy płatnik składek na ubezpieczenia własne, winien zgłosić się do ubezpieczeń w czasie prowadzenia działalności oraz opłacać należne składki w czasie prowadzenia działalności, kiedy były one wymagalne. Ta reguła obowiązywała również w poprzednim stanie prawnym. Jeśli twórca

zaniechał tego zgłoszenia, także wskutek zaniedbania wystąpienia w odpowiednim czasie do Komisji, to musi się liczyć z upływem terminów przedawnienia i brakiem możliwości opłacenia składek za okresy przedawnione. /III AUa 534/16 - wyrok SA Łódź z dnia 02-03-2017/ Ubezpieczonemu prowadzącemu działalność artystyczną nie przysługuje prawo zapłaty należności składkowych za okres sprzed ponad 30 lat na podstawie art. 36 ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 963), ponieważ obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia, a za tym opłacania składek na zaopatrzenie emerytalne nie powstał na podstawie art. 36 ust. 1 i art. 47 ust. 1a ww. ustawy, lecz na podstawie art. 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 1973 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz.U. z 1974 r. Nr 1, poz. 1) i powinien być realizowany na podstawie dotychczasowych przepisów. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 czerwca 2015 r. III AUa 736/14 Legalis Numer 1504901

Jak wynika z niespornych ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wnioskodawca jako artysta nie zgłosił się do ubezpieczeń w przepisany do tego terminie i nie uiścił należnych składek przed upływem okresu przedawnienia. Decyzję Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Sztuki potwierdzającą okres jego działalności artystycznej uzyskał dopiero w 2010 r. Przy tym, że w związku z decyzją wydaną przez Komisję, z dnia 18 października 2010 roku, wnioskodawca nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, nie wnosił o objęcie ubezpieczeniami z okresem wstecznym jako artysta, jak również nie zwracał się z wnioskiem o przywróceniu terminu na zapłatę składek za lata ubiegłe. Jednocześnie niewątpliwie składki należne z tytułu wykonywanej działalności uległy przedawnieniu. Tym samym decyzja organu rentowego w całości jest słuszna i odpowiada prawu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie (...) § 1 k. p. c. w punkcie 1 sentencji wyroku oddalił odwołanie.

Co do zgłoszonego w toku postępowania roszczenia wnioskodawcy o wypłacenie zaległej emerytury z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2010r. zważywszy, że zakres rozpoznania odwołania wyznacza przedmiot decyzji organu rentowego, a w zaskarżonej decyzji nie znalazło się rozstrzygnięcie w tym przedmiocie, Sąd na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. przekazał to żądanie do rozpoznania organowi rentowemu (- punkt 2 sentencji wyroku).

Natomiast wobec faktu, iż zgłoszone także w toku procesu żądanie ubezpieczonego zasądzenia na jego rzecz od ZUS kwoty 400.000 zł tytułem zadośćuczynienia nie mieści się w katalogu spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych rozpatrywanych przez Sąd Okręgowy w rozumieniu art. 476 § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 477⁸ kpc, roszczenie to należało przekazać do rozpoznania sądowi właściwemu zgodnie z dyspozycją art. 200 k.p.c. o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji.

J.L.